

Til Folketingets Kulturudvalg

Anmodning om foretræde

Fanøs musik-, dragt og dansetradition lever i bedste velgående. Øens traditioner er på trods af forskellighederne i samfundet med til at skabe sammenhold på tværs af generationer, alder, køn og religion.

Den 300 år gamle musik, der ligesom dragterne er udviklet sammen med øens søfartstraditioner spilles flittigt, og børn og unge introduceres til musikken gennem den frivillige musikskole Fanø-fidlers. Mange kan de traditionelle danse og i forbindelse med Sønderhodag afholdes der danseundervisning. På øen findes der flere hundrede fanødragter, som bruges til dåb og bryllup, hvor det er traditionen, at især kvinderne trækker i familiernes gamle dragter, og der er flere sygrupper, der dels reparerer dragter og syr nye. Der er således en væsentlig sammenhængskraft imellem befolkningen på tværs af øen, mellem fastboende og sommergæster, mellem det lokale, det nationale og det internationale.

Året i gennem lever traditionerne videre i dagligdagen med traditionel musik og dans i private hjem og i Forsamlingshuset, der mange gange om året fyldes til bristepunktet af feststemte mennesker i alle aldre, som kommer for at lytte og danse sønderhoning og fannik, som de traditionelle danse kaldes.

Om sommeren afholdes der Fannikerdag og Sønderhodag, hvor hundredvis tager deres fanødragter på og deltager i brudefesterne på Pakhusbanken i Nordby og på Møllebanken i Sønderho. Ved disse lejligheder bliver der danset de traditionelle brudedanse, og senere danser brudefolkene i gaderne. På Sønderhodagen afsluttes med bal i Forsamlingshus der varer til den lyse morgen.

Daværende kulturminister Marianne Jelved holdt festtalen til Sønderhodag i sommeren 2015. Ved den lejlighed introducerede hun os til begrebet Immateriel Kulturarv, da hun blev meget begejstret over de musik-, dragt- og dansetraditioner, hun blev præsenteret for, og som hun syntes var skræddersyede til optagelse på listen. Hun opfordrede os derfor til at gå i gang med en ansøgning om optagelse på Unescos Immaterielle Kulturarvsliste og sluttede sin tale af med ”jeg holder øje med jer”.

Fonden Gamle Sønderho har siden da arbejdet på denne vigtige opgave, som har stået på Det kgl. Biblioteks nationale liste over Levende Kulturarv siden 2019.

Fanøs levende kulturarv blev sidst præsenteret i Folketinget til Statsborgerskabsdagen i 2024, hvor flere af jer sikkert var til stede.

Vi håber med dette foretræde at kunne overbevise Kulturudvalget om, at Fanøs Kulturarv er en værdig repræsentant for Danmark på Unesco Immaterielle Kulturarvsliste.

Venlig hilsen

Arbejdsgruppen

Anders Bjerrum, Trine Buhl, Peter Uhrbrand og Susanne Winsløw

Sønderho, den 3. februar 2025

Fonden Gamle Sønderho blev oprettet i 1928 for at sikre den enestående kulturarv i Sønderho og tilsvarende blev Fanikkerdagene etableret i 1953. De to foreninger er drivkraften der understøtter og fremviser øens levende kulturarv, bl.a. ved at organisere Fanikkerdagene og Sønderhodag og drive museerne Skibsfarts- og Dragtsamlingen i Nordby samt Hannes Hus, Sønderho Mølle, Rednings- og Brandstationen i Sønderho.